

Tampereen ammattikorkeakoulu

AMMATILLINEN OPETTAJAKORKEAKOULU

Opettajankoulutuksen kehittämishanke

Työturvallisuuskorttikoulutuksen kehittäminen
Tampereen kaupungin tilakeskuksen
siivoustuotantoyksikössä

Petri Jurvanen
Marita Koskinen
Pertti Tohmola

2007

JURVANEN PETRI, KOSKINEN MARITA, TOHMOLA PERTTI:

Työturvallisuuskorttikoulutuksen kehittäminen Tampereen kaupungin tilakeskuksen siivoustuotantoyksikössä

Tampereen ammattikorkeakoulu

Opettajakoulutuksen kehittämishanke 30 s + 9 liites.

Ryhmän opettaja Seppo Janhonen

Huhtikuu 2007

Asiasanat: työturvallisuus, työsuojelu, tapaturmat, ammatillinen koulutus

TIIVISTELMÄ

Kehittämishankkeen tarkoituksena oli kehittää valtakunnallista työturvallisuuskorttikoulutusta Tampereen Tilakeskuksen siivoustuotantoyksikön tarpeisiin. Työturvallisuuskorttikoulutuksen sisältö ja toteutus on tarkkaan määriteltyä. Hankkeessa pyrittiin löytämään keinoja tämän ammattiryhmän erityistarpeiden huomioimiseen valtakunnallisten vaatimusten sallimissa rajoissa. Tavoitteena oli varmistaa koulutuksesta suoriutuminen hyväksytysti ja työturvallisuuden edistäminen siivoustyössä.

Kehittämishankkeen toteutuksen ensimmäisessä vaiheessa valittiin siivoojista 25 hengen testiryhmä. Heidän koulutustaan ja menestymistään havainnoitiin. Lisäksi he vastasivat koulutuksen jälkeen tehtyyn kyselytutkimukseen. Näistä saadut tulokset ovat olleet lähtökohtana esitetyille kehitysehdotuksille.

Työturvallisuuskorttikoulutus koettiin tärkeäksi siivoustyötä tekeville. Suuria epäkohtia ei tutkimuksessa tullut esiin. Kehittämistoimenpiteet kohdistuvat pieniin, mutta merkittäviin yksityiskohtiin. Kouluttajan tulee selvittää etukäteen koulutettavien oppimiseen vaikuttavat tekijät. Tärkeää on myös koulutusmateriaalin jakaminen etukäteen, koulutettavien työstä kertovat esimerkit sekä taukojen oikea ajoittaminen. Opetusmenetelmän muuttaminen keskustelevalaksi perinteisen luennon sijaan mahdollistaisi toisten kokemuksista oppimisen.

Työturvallisuus on jokaisen vastuulla. Koulutuksen vaikutukset näkyvät tulevaisuudessa. Koulutuksen todellisen hyödyn arvioimiseksi tulee työtapaturmia ja niiden syitä seurata säännöllisesti. Tämän avulla on mahdollista kehittää työturvallisuuskoulutusta ja työturvallisuutta myös jatkossa.

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO.....	4
2	TUTKIMUKSEN TAUSTAA	6
	2.1 Työturvallisuuskorttikoulutus.....	8
	2.2 Työturvallisuuskorttikouluttajakoulutus	9
	2.3 Työturvallisuuskorttikoulutuksen järjestäminen Tampereen Tilakeskuksessa	10
3	KYSELYTUTKIMUS	13
	3.1 Ensimmäinen koulutus/testiryhmä.....	14
	3.2 Kyselytutkimuksen tulosten tarkastelu	15
	3.2.1 Vastaajien taustatiedot.....	15
	3.2.2 Taustaa vastaajien vaaratilanteista ja työtapaturmista.....	17
	3.2.3 Työturvallisuuskorttikoulutuksen sisältö.....	19
	3.2.4 Oppimisympäristö	19
	3.3 Johtopäätökset ja kehitysehdotukset.....	21
	3.3.1 Koulutustarvekartoitus ja hyödyn mitattavuus	22
	3.3.2 Kohderyhmän erityispiirteet	23
	3.3.3 Tasavertaisten oppimismahdollisuuksien luominen.....	24
	3.3.4 Kyselytutkimuksen luotettavuus	25
4	LOPUKSI.....	27
	LÄHTEET	30
	Liitteet:	
	LIITE 1: Työturvallisuuskorttikouluttajakoulutuksen järjestäjät v. 2007	31
	LIITE 2: Kutsu työturvallisuuskorttikoulutukseen	32
	LIITE 3: Kyselylomakkeen saatekirje.....	33
	LIITE 4: kyselylomake	34
	LIITE 5: Havaintomatriisi	37
	LIITE 6: Malli koelomakkeen täyttämistä	38

1 JOHDANTO

Vuonna 2006 Tampereen Tilakeskus päätti järjestää koko henkilökunnalle työturvallisuuskorttikoulutusta valtakunnallisen trendin mukaisesti. Työturvallisuuskorttikoulutuksen tarkoituksena on antaa työntekijöille valmiuksia työturvallisuuden kehittämiseen ja vähentää työpaikalla syntyviä tapaturmia. Tilakeskuksessa on vuosittain useita pieniä työtaturmia, mutta onneksi isoimmilta tapaturmilta on toistaiseksi välttytty. Työturvallisuuskorttikoulutuksesta päätettäessä Tilakeskuksen johtoryhmä myös sopi, että kaikkien tulee suorittaa työturvallisuuskorttikoulutus hyväksytysti. Henkilöstön tulee osallistua koulutukseen niin monta kertaa, että jokainen saa henkilökohtaisen työturvallisuuskortin.

Koulutuksessa suurin haaste kouluttajille on se, että Tilakeskuksessa työskentelee lukuisia eri ammattiryhmiä. Henkilökunta on hyvin erilaista mm. koulutukseltaan, iältään ja työkokemukseltaan. Työturvallisuuskorttikoulutus puolestaan on hyvin selkeästi määriteltyä. Koulutuksen sisältö ja koulutusmateriaali ovat kaikille samat.

Tilakeskuksen suurin ammattiryhmä on siivoojat. Kehittämishankkeen tarkoituksena oli kehittää siivoojille järjestettävää työturvallisuuskorttikoulutusta niissä puitteissa kuin mahdollista. Tavoitteena on, että mahdollistetaan myös heille koulutuksen sisällön ymmärtäminen, tiedon soveltaminen omassa työssään sekä koulutuksen suorittaminen hyväksytysti ja mieluummin ensimmäisellä yrityksellä. Tarkoituksena oli selvittää mahdollisuuksia, miten opetuksessa huomioidaan erilaiset oppijat ja millä keinoilla oppimista voidaan edistää, jotta tavoitteet saavutetaan.

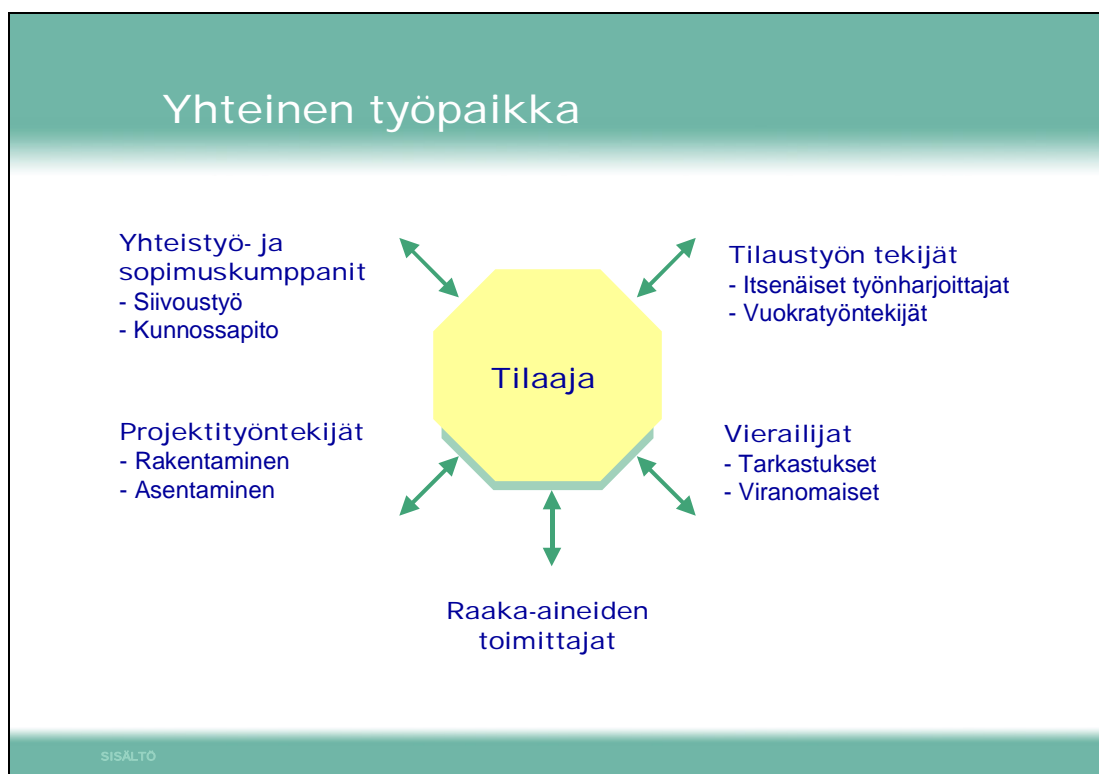
Luvussa kaksi kerrotaan yleistä työturvallisuuskorttikoulutuksesta ja työturvallisuuskorttikouluttajakoulutuksesta. Työturvallisuuskorttikoulutusosiossa paneudutaan mm. työturvallisuuskorttikoulutuksen historiaan, sisältöön ja järjestämistapaan. Työturvallisuuskorttikouluttajakoulutuksesta kertovassa osiossa on tietoa siitä, kuka voi ryhtyä työturvallisuuskorttikouluttajaksi ja miten siihen voi kouluttautua. Luvussa kerrotaan myös Tampereen Tilakeskuksen organisaatiosta, päätöksestä järjestää työturvallisuuskorttikoulutusta henkilöstölleen ja minkälaisia mahdollisuuksia koulutuksen järjestämiseen oli.

Luku kolme sisältää siivoustuotantoyksikön esittelyn ja siivoojien testiryhmälle tehdyn kyselytutkimuksen sisällön esittelyn tuloksineen. Kyselytutkimuksen kysymykset olivat lähinnä kvantitatiivisia eli määrällisiä. Kysymysten avulla kartoitettiin koulutukseen osallistuneiden taustatietoja, heille sattuneita vaaratilanteita ja tapaturmia, mielipiteitä koulutuksen sisällöstä ja tarpeellisuudesta sekä oppimisympäristöstä. Tulosten ja havaintojen perusteella on luvun loppuun koottu tutkimuksen johtopäätökset ja kehittämissuhteita Tilakeskuksen siivoustuotantoyksikön työturvallisuuskorttikoulutuksen järjestämiseen. Johtopäätöksissä pohditaan myös tutkimuksen luotettavuutta ja tulosten tarkkuutta.

Lopuksi pohditaan työturvallisuuskorttikoulutuksen järjestämistä Tampereen kaupungin Tilakeskuksen siivoustuotantoyksikössä, miten kehittämissuhteet otetaan käyttöön ja kuinka tulosten seuranta toteutetaan. Lisäksi luvussa pohditaan yleisesti työturvallisuuskorttikoulutuksen merkitystä ja tulevaisuutta. Luvussa tekijät myös arvioivat valmista työtään ja kehittämissuhteiden prosessia.

2 TUTKIMUKSEN TAUSTAA

Työturvallisuuden kehittämiseksi ja tapaturmien vähentämiseksi on yhteisillä työpaikoilla otettu käyttöön valtakunnallinen työturvallisuuskorttikoulutus. Työturvallisuuskorttikoulutuksen uskotaan vähentävän työtapaturmia. Vaikka työturvallisuuskortin käyttöönotto ei ole yrityksille pakollista, useat tilaajayritykset kuitenkin edellyttävät alihankkijoidensa työntekijöiltä työturvallisuuskorttikoulutuksen suorittamista. Työturvallisuuskorttikoulutus on tarkoitettu erityisesti yhteisillä työpaikoilla töitä tekeville henkilöille. Yhteisiä työpaikkoja ovat mm. rakennustyömaat, teollisuuslaitokset ja koulut. Yhteisen työpaikan mahdolliset toimijat on kuvattuna alla olevassa kuviossa (kuvio 1). (Työturvallisuuskeskus 2006, 1-2.)

Kuvio 1 Yhteisen työpaikan toimijat (Työturvallisuuskeskus 2003, 3)

Vuonna 2004 siivousalan ammattilehti Puhtaus & Palvelusektori otti kantaa työturvallisuuskorttikoulutuksen tarpeellisuudesta siivousalalla seuraavasti:

Vuoden 2005 alusta tilaajayritykset voivat vaatia alueellaan toimivilta alihankinta- ja palveluyritysten työntekijöiltä työturvallisuuskortin. Puhtausalan yritykset toimivat tyypillisesti tilaajayritysten alueella, joten kortin suorittaneet työntekijät parantavat yritysten valmiuksia vastaanottaa palvelusopimuksia. Koulutuksen on suorittanut tällä hetkellä jo yli 70 000 työntekijää.

Vaikka siivousyritys huolehtisi tehdasalueella vain toimistosiiivouksesta, esimerkiksi alueella tapahtuva rekka- ja trukkiliikenne sekä tuotantotilojen läpi kulkeminen muodostavat vaaratilanteita, joiden tunnistaminen on tarpeen. Puhumattakaan kemikaaliturvallisuudesta ja mahdollisten kemikaalivuotojen tunnistamisesta. (Paakkunainen 2004, 56.)

Siivousliike SOL puolestaan kirjoittaa asiakaslehdessään Solistissa, kuinka kasvavassa yrityksessä työturvallisuuskorttikoulutukselle on jatkuva tarve. Riittävän koulutuskapasiteetin varmistamiseksi SOL on kouluttanut omia kurssinjohtajiaan työturvallisuuskorttikouluttajiksi. SOL:n työturvallisuuskorttikoulutuksiin osallistuu sekä SOL:n omaa henkilökuntaa että asiakkaan työntekijöitä. (Härö 2006, 1.)

Eri alojen ammattitaitovaatimukset eli kvalifikaatiot ovat muuttuneet vuosien saatossa. Kvalifikaatiot tarkoittavat niiden tietojen, taitojen, asenteiden, arvojen ja erilaisten kykyjen opettamista, joita yksilöt tarvitsevat erilaisissa ammateissa ja tehtävissä sekä kansalaisina demokraattisessa yhteiskunnassa. Kvalifiointifunktion mukaan koulutuksen tarkoituksena on inhimillisen pääoman kasvattaminen, jolloin koulutuksella kohotetaan työ-, ammatti- ja kansalaistaitoja sekä kasvatetaan kansakunnan vaurautta. (Antikainen, Rinne & Koski 2000, 138-140.)

Työturvallisuus koetaan tärkeäksi kvalifikaatioksi. Siivouksessa turvallinen työskentely liittyy sekä operatiiviseen että strategiseen kyvykkyyteen. Operatiivinen kyvykkyys tarkoittaa työhön liittyviä tietoja ja taitoja. Siivoustyössä se tarkoittaa työn suorittamista oikeilla menetelmillä, välineillä ja aineilla huomioiden ergonominen työskentely. Strateginen kyvykkyys tarkoittaa yleisiä tietoja ja taitoja, mitkä eivät liity vain yhteen työtehtävään tai työprosessiin. (Ojala 1996, 30-31). Strategisissa valmiuksissa tärkeää on oikea asenne turvalliseen työskentelyyn ja tieto siitä, miten turvallisuuteen voi vaikuttaa.

2.1 Työturvallisuuskorttikoulutus

Työturvallisuuskorttikoulutus on ammatillista lisäkoulutusta. Koulutus on tarkoitettu työntekijöiden oman turvallisuuden parantamiseksi. Koulutuksen suorittaneella on hallussaan työsuojelun yleiset periaatteet sekä perustiedot tunnistaa työympäristön vaaratekijät. Koulutus ei korvaa lakisääteistä työpaikka- ja tehtäväkohtaista perehdytystä. Koulutuksen yhtenä tavoitteena on muuttaa asennetta työturvallisuutta kohtaan myönteisemmäksi. (Paakkunainen 2004, 56.)

Työturvallisuuskorttikoulutus on ideoitu Oulun ja Raahen yritysten piirissä 2000 -luvun alkupuolella niin, että ensimmäiset korttien uusimiset ovat tulleet ajankohtaisiksi vuoden 2006 lopulla (Horelli 2003, 1). Varsinaisesti työturvallisuuskorttikäytäntö astui voimaan vuoden 2003 alusta. Koulutusjärjestelmä on levinnyt sittemmin koko maahan (Työturvallisuuskeskus 2005). Työturvallisuuskorttikoulutus on vapaaehtoista, mutta esimerkiksi rakennusosalalla suurimmat rakennusliikkeet alkoivat vaatia työntekijöiltään kortin suorittamista jo vuoden 2006 alkupuolella (Rakennusliitto RT ry 2005).

Työturvallisuuskorttikoulutusjärjestelmässä on kolme toimijaosapuolta. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö toimii koulutuksen asiantuntijaorganisaationa. Osa Tapaturmavakuutuslaitosten liittoon kuuluvista vakuutuslaitoksista järjestää työturvallisuuskouluttajakoulutusta tavoitteenaan vähentää tapaturmien määrää. Työturvallisuuskeskus laatii ja ylläpitää koulutusaineistoa sekä hallinnoi koko järjestelmää. Lisäksi se painattaa työturvallisuuskortit kouluttajien antamien tietojen perusteella. Työturvallisuuskortin haltijoita oli 6.10.2006 kirjattu 299 000. (Työturvallisuuskeskus 2007.)

Työturvallisuuskorttikoulutuksen tarkoituksena on parantaa työn tilaajan ja työntekijöiden yhteistoimintaa yhteisillä työpaikoilla. Se antaa perusvalmiuksia perehdyttämiseen ja työsuojeluun. Tarkoituksena on myös yhtenäistää työturvallisuuskoulutusta ja vähentää työturvallisuuteen liittyvien koulutusten päällekkäisyyksiä. Herättämällä henkilöstön kiinnostus työturvallisuutta kohtaan voidaan myös vaikuttaa tapaturmien syntyyn. Tästä seuraa merkittäviä kansantaloudellisia kustannussäästöjä. (Työturvallisuuskeskus 2007.)

Työturvallisuuskorttikoulutuksen sisältö on tarkkaan määriteltyä. Koulutuksessa selvitetään työturvallisuuteen liittyviä yleisohjeita, keskeisiä vaaratekijöitä ja niiden torjuntaa sekä eri onnettomuustilanteissa toimimista. Koulutusaineistoon liittyy myös oppilaalle jaettava kirjallinen opas ja koulutuksen lopussa tehtävä koe. Kouluttajalla on käytössä kuusi erilaista kysymyssarjaa. Hän voi valita niistä minkä tahansa. Opas on saatavana suomen-, ruotsin-, englannin-, viron- ja venäjänkielisenä. Koe koostuu 36 valintatehtävästä. Koulutuksen suorittaminen hyväksytysti edellyttää, että koevastauksista vähintään 75 % on oikein. Koulutuksen hyväksytystä suorittamisesta myönnetään henkilökohtainen työturvallisuuskortti. (Työturvallisuuskeskus 2007.)

Työturvallisuuskortti on voimassa viisi vuotta. Kortin vahvistaminen seuraaviksi viideksi vuodeksi edellyttää neljän tunnin jatkokurssin suorittamista hyväksytysti kortin voimassaoloaikana. Hyväksytyt suorittaminen arvioidaan jälleen kirjallisella kokeella. Voimassaolon umpeuduttua kortin saaminen edellyttää kahdeksan tunnin peruskurssin suorittamista. (Työturvallisuuskeskus 2007.)

2.2 Työturvallisuuskorttikouluttajakoulutus

Työturvallisuuskorttikouluttaja on henkilö, joka on oikeutettu pitämään työturvallisuuskorttikoulutuksia. Heitä kutsutaan usein myös kurssinjohtajiksi. Hän vastaa koulutuksen järjestämisestä ja raportoinnista. Raportointiin kuuluvat mm. kurssi-ilmoitukset ja yhteenvedot kurssin suorittaneista. Yhteenvedon perusteella Työturvallisuuskeskus rekisteröi henkilöt työturvallisuuskorttikoulutuksen suorittaneiksi ja painattaa heille muoviset työturvallisuuskortit.

Tapaturmavakuutuslaitosten liiton työturvallisuusvaliokunta on hyväksynyt työturvallisuuskorttikouluttajakoulutuksen toimintamallin. Työturvallisuusvaliokunnan alainen työturvallisuuskorttitoimikunta hyväksyy työturvallisuuskorttikouluttajakoulutuksen järjestäjät, työturvallisuuskorttikoulutuksen sisällön ja kouluttajat. Koulutuksen järjestäjät vuonna 2007 on lueteltu liitteessä (LIITE 1). (Työturvallisuuskeskus 2007.)

Työturvallisuuskorttikouluttajakoulutukseen voi hakeutua henkilö, joka on

- toiminut työsuojelun parissa aktiivisesti, esimerkiksi kaksi kautta työsuojeluvallatutettuna
- käynyt työsuojelun peruskurssin
- omaa käytännön kokemusta kouluttajana toimimisesta

(Työturvallisuuskeskus 2007.)

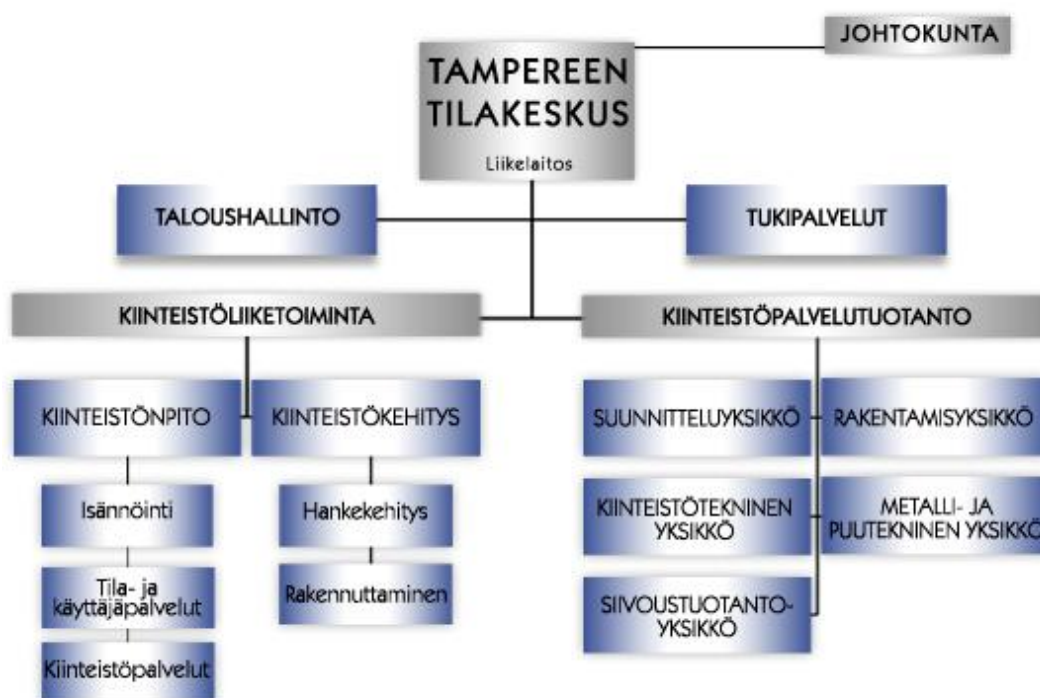
Työturvallisuuskorttikouluttajakoulutus kestää kaksi päivää. Kouluttajakoulutuksen suorittaminen hyväksytysti edellyttää saman kirjallisen kokeen suorittamista kun työturvallisuuskorttikoulutuksessa. Kouluttajan oikeudet ovat voimassa viisi vuotta. Työturvallisuuskorttikouluttajakoulutuksen uusiminen edellyttää vähintään kahdeksan tunnin koulutusta ja kokeen suorittamista samoin kuin työturvallisuuskortin uusiminen. (Työturvallisuuskeskus 2005.)

2.3 Työturvallisuuskorttikoulutuksen järjestäminen Tampereen Tilakeskuksessa

Tampereen tilakeskus on Tampereen kaupungin sisäinen liikelaitos. Tilakeskus on kunnan ja kuntalaisten toimintaa tukeva palveluorganisaatio, jonka tila- ja kiinteistöpalveluilla luodaan edellytykset kunnallisille palveluille. Tilakeskus tarjoaa asiakkailleen monikäyttöisiä, tarkoituksenmukaisia tiloja ja turvaa niiden arvon säilyminen ennakoivalla ja kestäväällä tavalla. Tilakeskuksen hallinnassa on noin 750 kaupungin omistamaa rakennusta. Tilakeskuksen toiminta edellyttää kestävä kehityksen periaatteiden mukaista rakentamista ja kiinteistönpitoa koko rakennuksen elinkaaren ajan. (Tampereen kaupunki 2006.)

Tilakeskus suunnittelee, rakennuttaa, peruskorjaa, ylläpitää ja hoitaa erilaisia rakennuksia esim. kouluja, virastoja, liikuntatiloja ja terveydenhuollon tiloja. Tilakeskuksen tehtävä edellyttää monenlaista toimintaa ja erilaisten ammattiryhmien työskentelyä tilakeskuksen tiloissa.

Tilakeskuksen organisaatio on jaettu kahteen eri toiminta-alueeseen, kiinteistöliiketoimintaan ja kiinteistöpalvelutuotantoon. Tilakeskuksen ydintehtävä on kiinteistöliiketoiminta, joka sisältää ns. tilaajatoiminnot. Kiinteistöpalvelutuotanto puolestaan tuottaa erilaisia kiinteistöliiketoimintaa tukevia palveluja. Näitä molempia toimintoja tukevat lisäksi sisäiset tukitoiminnot, joita tilakeskuksessa tuottavat talous- ja tukipalveluyksiköt. Tilakeskuksen organisaatio on kuvattu alla olevassa kuviossa (kuvio 2). (Tampereen kaupunki 2007.)

Kuvio 2. Tampereen Tilakeskuksen organisaatio (Tampereen kaupunki 2007)

Tilakeskuksen johtoryhmään kuuluu tilakeskuksen yksiköiden päälliköt. Alkuvuodesta 2006 tilakeskuksen johtoryhmä päätti kokouksessaan, että tilakeskuksen henkilökunnalle järjestetään työturvallisuuskorttikoulutusta. Lisäksi sovittiin, että kaikkien tilakeskuksen työntekijöiden tulee suorittaa työturvallisuuskorttikoulutus hyväksytysti.

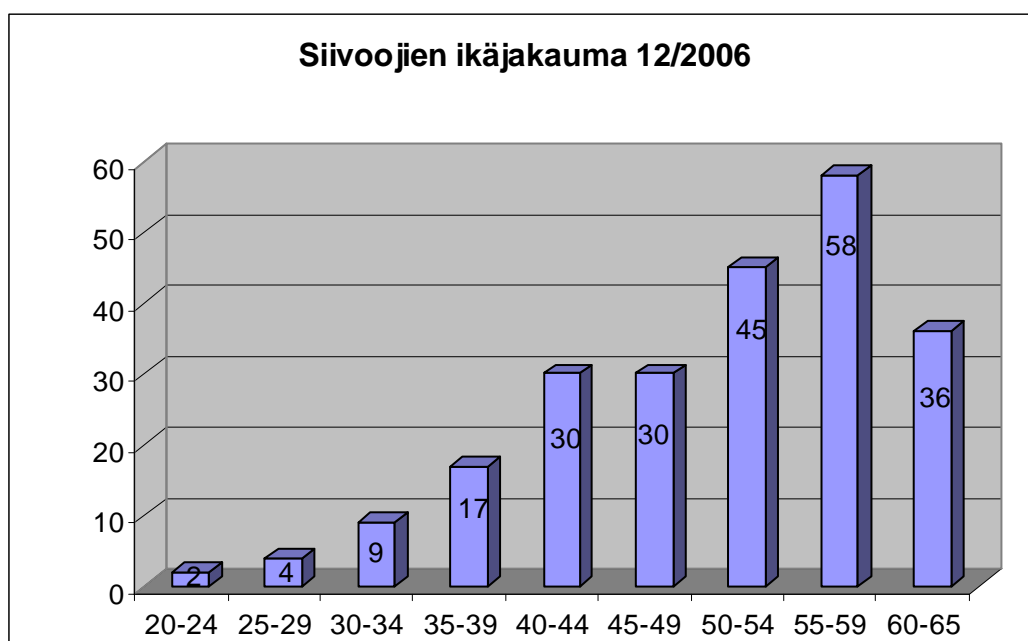
Työturvallisuuskorttikoulutuksen järjestämiseen tilakeskuksessa oli monta mahdollisuutta. Työturvallisuuskorttikoulutuksen olisi voinut ostaa eri oppilaitoksilta, kaupungin sisäisiltä sidosryhmiltä esim. henkilöstöpalvelukeskuksesta tai muilta liikelaitoksilta tai kouluttamalla kouluttaja omasta henkilökunnasta.

Tilakeskuksessa oli kaksi halukasta henkilöä lähtemään työturvallisuuskorttikouluttajakoulutukseen. Toinen heistä oli työsuojeluvaltuutettu ja toinen kiinteistöteknisen yksikön päällikkö. Tilakeskuksessa päädyttiin omien kouluttajien kouluttamiseen. Perusteluina ratkaisuun olivat kustannussäästöt ja tiedon uskottavuus, kun ns. ”omat miehet puhuvat kokemuksesta”. Myös työssä ilmenneiden epäkohtien poistamiseen voitaisiin puuttua jo koulutusvaiheessa.

Valitut kouluttajat suorittivat kesäkuussa 2006 työturvallisuuskorttikouluttajakoulutuksen hyväksytysti. Työturvallisuuskorttikoulutukset alkoivat syyskuussa 2006. Koulutukset päätettiin pitää ammattiryhmittäin ja ryhmäkooksi sovittiin noin 25 henkilöä. Koulutuksia tulee olemaan lukuisia, sillä Tilakeskuksessa työskentelee noin 600 henkilöä. Ensimmäisiksi koulutettaviksi sovittiin rakennusmiehet ja huoltomiehet. Siivoustuotantoyksikön henkilökunta koulutetaan vuonna 2007.

3 KYSELYTUTKIMUS

Siivoustuotantoyksikön työturvallisuuskorttikoulutuksen toteuttamisessa suuri haaste on erilaiset oppijat. Siivoustuotantoyksikössä työskenteli joulukuussa 2006 siivoustuotantopäällikkö, kuusi palveluesimiestä, 231 siivoojaa sekä 30 - 60 sijaista. Henkilökunnan keski-ikä oli noin 49 vuotta. Siivoojien ikäjakauma on kuvattu alla olevassa kuviossa (kuvio 3). Henkilökunnan koulutustaustat ja työkokemukset ovat hyvin erilaisia. Henkilökunnasta 19 (14 vakituista ja 5 sijaista) on maahanmuuttajia. He ovat tulleet Suomeen Venäjältä, Virosta, Thaimaasta, Kiinasta ja Kamerunista. Myös heidän koulutustaustoissaan ja kielitaidoissaan on suuria eroja.

Kuvio 3. Siivoustuotantoyksikön siivoojien ikäjakauma 1.12.2006

Erilaisista oppijoista johtuen päätettiin ensin kouluttaa ns. testiryhmä. Yksi kehittämissankeryhmän jäsenistä oli havainnoimassa testiryhmän koulutusta ja kokeen suorittamista. Havainnoinnin, kokeen tulosten ja testiryhmälle tehdyn kyselytutkimuksen avulla kehitetään seuraavien ryhmien koulutusta.

3.1 Ensimmäinen koulutus/testiryhmä

Ensimmäiseen ryhmään valittiin jokaisen palveluesimiehen alueelta mahdollisimman erilaisia osallistujia. Yhteensä koulutukseen valittiin 25 henkilöä ja heille kolme varahenkilöä mahdollisten poissaolojen varalle. Ryhmään valittiin eri-ikäisiä miehiä ja naisia, joilla oli eroja työkokemuksessa, koulutustaustassa ja äidinkielessä. Lisäksi osalla tiedettiin olevan erilaisia oppimisvaikeuksia.

Koulutukseen osallistujille lähetettiin kutsu koulutustilaisuuteen (LIITE 2) kaksi viikkoa ennen koulutusta. Koulutuspäivälle sattuneiden äkillisten poissaolojen vuoksi myös varamiehet kutsuttiin paikalle. Siitä huolimatta koulutuksen osallistujamäärä jäi alle suunnitellun. Koulutukseen osallistui yhteensä 23 henkilöä.

Koulutus toteutettiin työturvallisuuskorttikoulutussuunnitelman mukaan perinteisessä luokahuoneympäristössä. Opetustapa oli luentomainen. Havainnollistaminen tapahtui PowerPoint –esityksen avulla. Esitykseen oli tiivistetty opaskirjaseinän sisältö. Tiukka aikataulu ei mahdollistanut pidempiä keskusteluja. Vuorovaikutus jäi vähäiseksi.

Koulutuspäivän ilmapiiri oli hyvä. Oppijat olivat iloisia ja aktiivisia. Koulutuksen lopussa ollut koe jännitti kaikkia. Suomalaistaustaiset henkilöt täyttivät kokeen nopeammin kuin muualta Suomeen muuttaneet. Noin puolet henkilöistä kuitenkin täytti kokeen virheellisesti / puutteellisesti. Täyttämisen logiikka kerrottiin heille uudelleen ja he täydensivät vastauksensa. Kolme henkilöä ei selviytynyt kokeesta. Yhden syy oli huolimattomuusvirheet, yhden lukihäiriö ja yhden diagnosoimaton, heikentynyt käsittämiskyky.

3.2 Kyselytutkimuksen tulosten tarkastelu

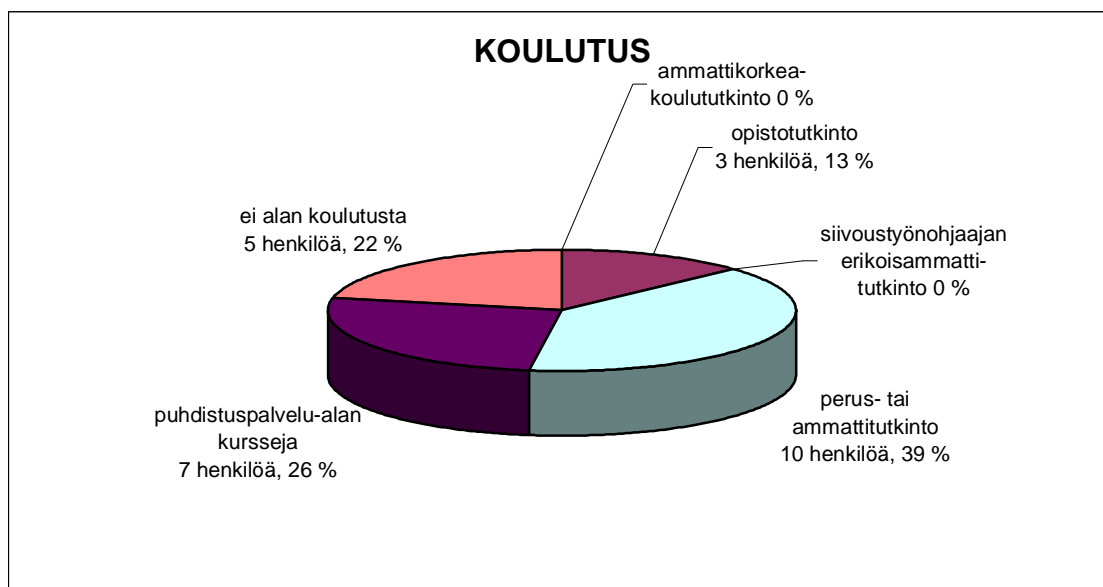
Ennen ensimmäistä koulutustilaisuutta työturvallisuuskorttikoulutuksen suorittaneet siivoustuotantoyksikön palveluesimiehet testasivat kyselylomakkeen. Lomaketta muokattiin saadun palautteen perusteella. Koulutustilaisuuden alussa siivoustuotantopäällikkö kertoi ryhmän tärkeästä roolista koulutuksen kehittämiseksi. Koulutustilaisuuden lopussa osallistujille jaettiin kyselylomakkeet saatekirjeineen (LIITE 3 ja 4). Lomake oli mahdollista täyttää ja palauttaa heti tai viikon sisällä koulutuksesta. Samana päivänä palauttaneiden kesken arvottiin kolme palkintoa. Kaikki osallistajat täyttivät ja palauttivat lomakkeet tilaisuuden lopuksi.

Lomakkeessa oli kysymyksiä koulutukseen osallistuneiden taustatiedoista, heille sattuneista vaaratilanteista ja tapaturmista, mielipiteitä koulutuksen sisällöstä ja tarpeellisuudesta sekä oppimisympäristöstä. Kysymykset olivat pääsääntöisesti kvantitatiivisia eli määrällisiä. Kvalitatiivisia eli laadullisia kysymyksiä oli lopussa pyydetty palaute ja vapaat kommentit. Kyselyjen tuloksista laadittiin havaintomatriisi Exceliin (LIITE 5), jonka jälkeen tulokset käsiteltiin joko Excelin analyysityökaluilla tai Tixel -tilasto-ohjelmalla. Palaute ja vapaat kommentit on kirjattu tulosten käsittelyyn liittyviin kappaleisiin.

3.2.1 Vastaajien taustatiedot

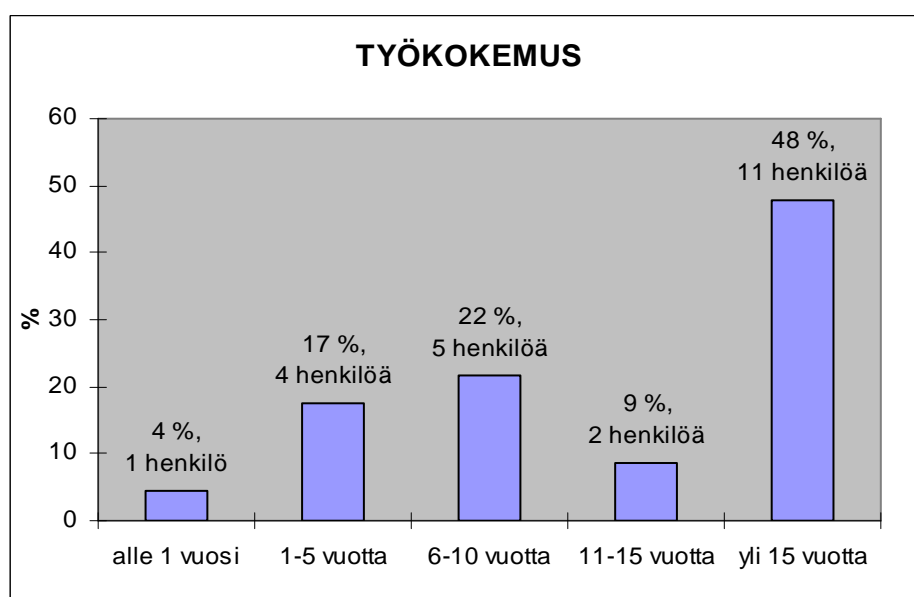
Koulutukseen osallistui 21 naista ja 2 miestä. Kyselyyn vastaajista 22 ilmoitti ikänsä. Nuorin vastaajista oli 25 -vuotias ja vanhin 60 -vuotias. Vastaajien keski-ikä oli noin 46 vuotta. Vastaajien iän mediaani eli keskimäinen luku järjestyksessä oli 50 ja moodi eli yleisin ikä 53.

Vastaajien koulutustaustat vaihtelivat. Vastaajista kukaan ei ollut suorittanut alan ammattikorkeakoulututkintoa tai siivoustyönohjaajan erikoisammattitutkintoa. Alan opistotasoisien tutkinnon suorittaneita oli kolme. Vastaajista kymmenen oli suorittanut alan perus- tai ammattitutkinnon. Vastaajista seitsemän ilmoitti käyneensä alan kurseja ja viidellä ei ollut lainkaan puhtauspalvelualan koulutusta. Prosenttiosuudet vastaajien koulutustaustoista selviävät seuraavalla sivulla olevasta kuviosta (kuviokuva 4).

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden puhdistuspalvelualan koulutus

Puhdistuspalvelualan työkokemus vaihteli vastaajittain. Noin puolella vastaajista oli yli 15 vuotta työkokemusta. Noin 80 prosentilla vastaajista puhdistuspalvelualan työkokemusta oli kertynyt yli viisi vuotta. Tarkemmat prosenttiosuudet ja vastaajien määrät selviävät alla olevasta kuviosta (kuvio 5). Kyselyyn vastanneiden työtehtävät ja kohteet on selvitetty seuraavalla sivulla olevassa taulukossa 1.

Kuvio 5. Kyselyyn vastaajien työkokemus puhdistuspalvelualalla

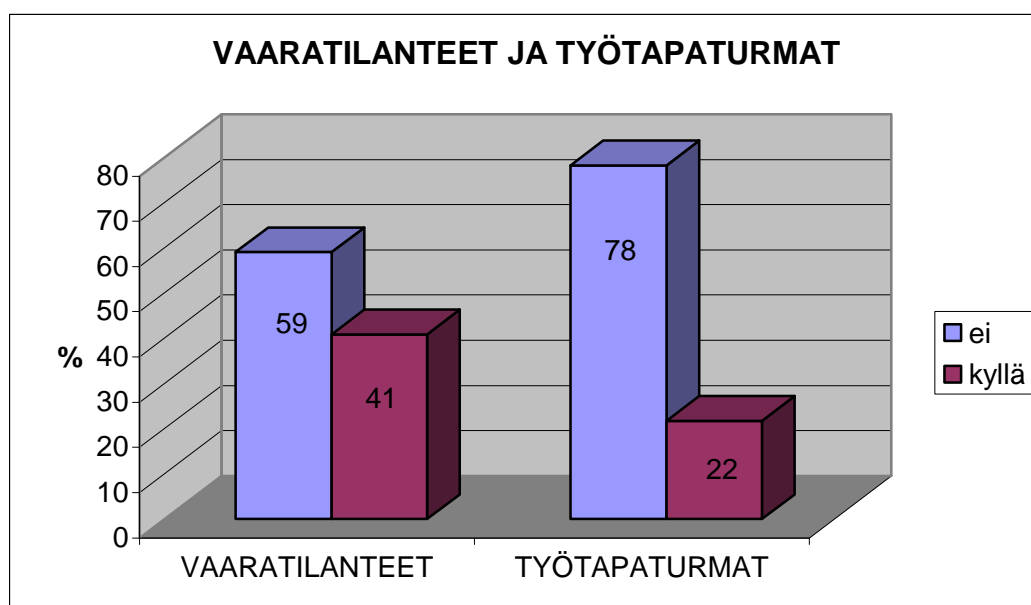
Taulukko 1. Vastaajien työtehtävät

	Lkm	%
esimies	2	9
siivooja, uimahalli	3	13
siivooja, terveydenhuollon tilat	2	9
siivooja, koulu	6	26
siivooja, toimisto	8	35
siivooja, kohteet vaihtelevat	2	9
Yht.	23	100

Vastaajista 17 ilmoitti, että heillä ei ole oppimista vaikeuttavia tekijöitä. Yhdellä vastaajista oli lukihäiriö. Kenelläkään vastaajista ei huono kuulo tai näkö haitannut oppimista. Huono suomenkielen taito hidasti kahden oppimista. Muina oppimiseen vaikuttavina tekijöinä vastaajat mainitsivat iän ja sen, että uudet asiat eivät jää mieleen. Myös taukoja jaloitteluun ja venyttelyyn kaivattiin.

3.2.2 Taustaa vastaajien vaaratilanteista ja työtapaturmista

Vastaajista 41 % muisteli, että heille oli sattunut yhdestä kolmeen vaaratilannetta eli ns. ”läheltä piti” tilannetta työssään. Työtapaturmia oli vähemmän kuin vaaratilanteita. Vastaajista 22 %:lle oli sattunut yhdestä kahteen työtapaturmaa. (Kuvio 6.) Koulutuksella, työkokemuksella ja toimipisteellä ei näyttänyt olevan vaikutusta vaaratilanteiden ja työtapaturmien syntyyn.

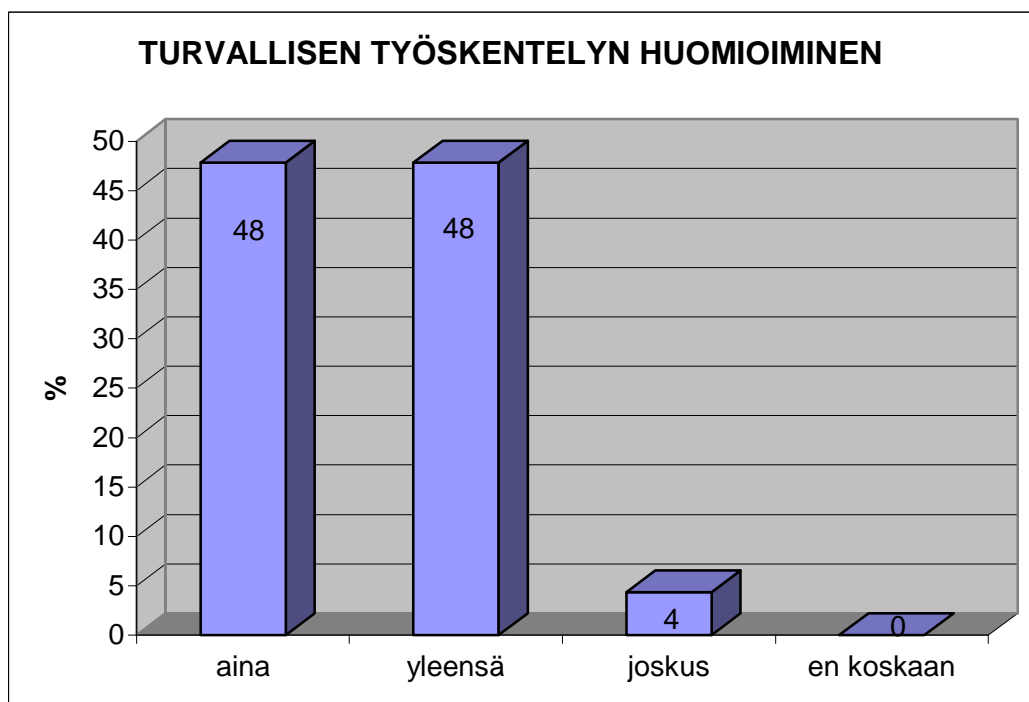

Kuvio 6. Vastaajille sattuneet tapaturmat ja vaaratilanteet nykyisessä työssä

Kenenkään mielestä vaaratilanne tai työtapaturma ei johtunut työnantajan laiminlyönnistä. Kahden mielestä vaaratilanteeseen tai työtapaturmaan vaikutti oma huolimattomuus. Viiden mielestä vahinko ei ollut vältettävissä. Muut henkilöt jättivät vastaamatta kysymykseen tai vastasivat, etteivät tiedä mistä vaaratilanne tai tapaturma johtui.

Kuuden mielestä vastuu turvallisesta työskentelystä on itsellä, esimiehellä, työsuojeluvaltuutetulla ja työsuojelupäälliköllä yhdessä. Kahden mielestä vastuu on itsellä ja esimiehellä. Vastaajista 14 oli sitä mieltä, että vastuu turvallisesta työskentelystä on itsellä ja ainoastaan yhden mielestä vastuu on työsuojeluvaltuutetulla.

Tämän osion viimeisessä kysymyksessä tiedusteltiin, kuinka usein vastaaja huolehtii omasta turvallisesta työskentelystään. Esimerkkeinä kysymyksessä mainittiin ergonomia ja suojainten käyttö. Vastaajista suurin osa oli sitä mieltä, että työskentelee turvallisesti aina tai yleensä. Ainoastaan yksi oli sitä mieltä, että työskentelee turvallisesti joskus. Kyseisellä henkilöllä on alan ammattitutkinto, mutta hänen työkokemuksensa on vähäinen. Tulosten jakautuminen on kuvattuna alla olevassa kuviossa (kuvio 7).

Kuvio 7. Turvallisen työskentelyn huomioiminen omassa työssä

3.2.3 Työturvallisuuskorttikoulutuksen sisältö

Lähes kaikki vastaajista pitivät koulutusta tarpeellisena. Heidän mielestään koulutuksessa oli aikaa kysymyksiin ja keskusteluun. Vastaajista 83 % oli sitä mieltä, että koulutus vastasi oman alan työturvallisuuskysymyksiin. Koulutuksen lopussa pidettävä koe jakoi mielipiteitä. Vastaajista 39 % piti koetta helppona, 22 % vaikeana ja 39 % ei osannut sanoa, oliko koe vaikea vai helppo. Näin suuri epävarmojen osuus voi johtua siitä, että vastaajilla ei kyselylomaketta täyttäessään ollut tietoa kokeessa menestymisestä. Vastaajista yli puolet oli sitä mieltä, että kokeessa kysyttiin työn kannalta oleellisia asioita ja että koulutus ehkäisee työpaikan vaaratilanteita ja työtaturmia.

3.2.4 Oppimisympäristö

Kouluttajat olivat jakaneet opetettavat aiheet keskenään. Työsuojeluvaltuutettu kertoi työturvallisuuteen liittyvistä yleisohjeista sekä erilaisissa onnettomuustilanteissa toimimisesta. Talotekniikkapäällikkö puolestaan kertoi keskeisistä vaaratekijöistä ja niiden torjunnasta. Koulutus pidettiin auto- ja konekeskuksen koulutustilassa Nekalassa. Tila oli kalustettu vanhoilla neuvottelupöydillä, tuoleilla ja kahdella penkillä. Tilasta löytyi istumapaikat 25 hengelle, mutta penkeillä istuvilla ei ollut edessään pöytää. Opetusvälineinä tilassa oli piirtoheitin, kannettava tietokone ja dataprojektori. Alla on liitettyinä valokuva testiryhmän koulutuksesta (kuvio 8). Kuvassa näkyy tilan kalustusta ja niiden sijoittelua.

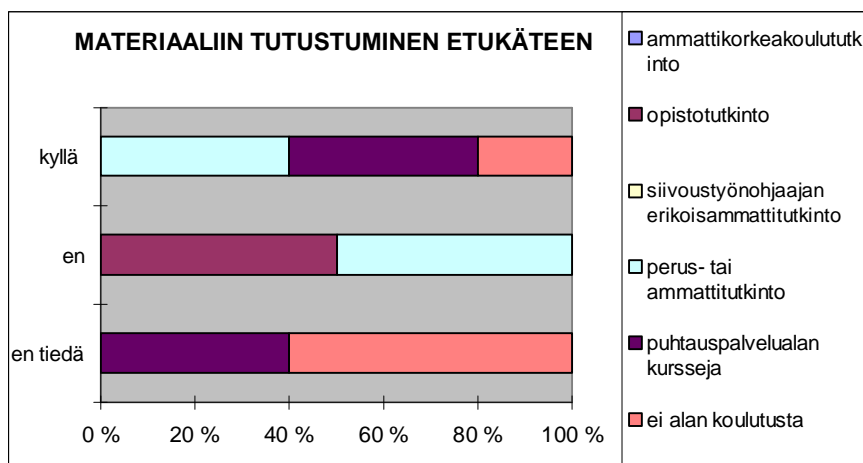
Kuvio 8. Tilannekuva siivoojien testiryhmän työturvallisuuskorttikoulutuksesta

Kyselylomakkeen oppimisympäristö – kohdassa oli myös kouluttajia koskevia kysymyksiä. Kouluttajan asiantuntemusta, kouluttajan innostusta asiaan, koulutustilaa ja opetusmateriaalia arvioitiin arvosanoilla 4 kiitettävä, 3 hyvä, 2 tyydyttävä ja 1 välttävä. Kaikki arvioitavat kohdat saivat arvosanan hyvä. Pientä vaihtelua oli arvosanojen keskiarvoissa. Parhaat arvosanat sai kouluttajan innostus asiaan ja kouluttajan asiantuntemus. Koulutustila puolestaan sai huonoimmat arvosanat. Tarkemmat tulokset on esitetty alla olevassa taulukossa (taulukko 2).

Taulukko 2. Tulokset kouluttajien ja oppimisympäristön arvosanoista

	Kouluttajan asiantuntemus	Kouluttajan innostus asiaan	Koulutustila	Opetusmateriaali
Keskiarvo	3,22	3,35	2,96	3,04
Keskivirhe	0,11	0,10	0,15	0,13
Mediaani	3	3	3	3
Moodi	3	3	3	3
Keskihajonta	0,52	0,49	0,71	0,64
Minimi	2	3	2	2
Maksimi	4	4	4	4
Summa	74	77	68	70
Lukumäärä	23	23	23	23

Opetusmateriaali jaettiin koulutuksen alussa. Kyselyn perusteella 52 % vastaajista olisi halunnut tutustua materiaaliin etukäteen. Vastaajista 26 % puolestaan ilmoitti, että ei olisi halunnut tutustua materiaaliin etukäteen. Vastaajista 22 % ei osannut sanoa mielipidettään. Materiaaliin olisi halunnut tutustua etukäteen henkilöt, joista osa oli suorittanut perus- tai ammattitutkinnon ja alan kursseja sekä osa henkilöistä, joilla ei ole alan koulutusta. Tarkemmat tulokset koulutuksen vaikutuksesta haluun tutustua materiaaliin ovat seuraavalla sivulla olevassa ristiintaulukoinnissa (kuvio 9).

Kuvio 9. Vastaajien halukkuus tutustua koulutusmateriaaliin etukäteen

Koulutuspäivän aikana pidettiin ruokatauko ja kahvitauko. Muita taukoja ei ollut. Koulutukseen osallistuneista 20 oli sitä mieltä, että taukoja oli riittävästi. Yhden mielestä taukoja oli liian paljon, yhden mielestä liian vähän ja yksi ei kertonut mielipidettään. Koulutus loppui puoli tuntia sovittua aikaisemmin. Ainoastaan yksi vastaaja oli tämän maininnut.

3.3 Johtopäätökset ja kehitysehdotukset

Kyselytutkimuksen tuloksia tulkittaessa ei työturvallisuuskorttikoulutuksessa nousut esiin mitään yksittäistä aluetta, johon koulutukseen osallistujat olisivat olleet erityisen pettyneitä. Tyytyväisyys ja myönteinen palaute olivat vallitsevia lähes kaikissa kysymyskohdissa. Voisiko tyytyväisyys johtua siitä, että kouluttajina toimivat tutut henkilöt? Tulosten perusteella heidän ammattitaitoonsa luotettiin. Lisäksi heillä oli aikaa keskusteluun ja kysymyksiin vastaamiseen.

Henkilöstökoulutus, jollaisena työturvallisuuskorttikoulutustakin voidaan pitää, on työnantajan kustantamaa koulutusta ja sen tavoitteet ovat lähinnä instrumentaalisia. Instrumentaalinen oppiminen tarkoittaa välineellistä oppimista. Työnantajan ei kannata järjestää henkilöstölleen koulutusta virkistäytymismielessä vaan koulutus tulee nähdä investointina inhimilliseen pääomaan (Eteläpelto & Tynjälä 1999, 85). Suhautuminen koulutukseen tulee olla siis vakavaa niin työnantajan kuin työntekijänkin puolelta.

3.3.1 Koulutustarvekartoitus ja hyödyn mitattavuus

Henkilöstökoulutuksesta saatava hyöty on suurin yleensä silloin kun se perustuu tarvekartoituksesta saatavalle tiedolle (Eteläpelto & Tynjälä 1999, 91). Tampereen Tilakeskuksen siivoustuotantoyksikössä toteutettavan työturvallisuuskorttikoulutuksen tulokset ja niistä saatava hyöty olisi kyettävä mittaamaan ja koulutuksen olisi hyvä rakentaa koulutettavan ryhmän tarpeille. Työtaturmien määrän kehitystä seurataan vuosittaisten tilastojen avulla. Koulutuksen mahdolliset vaikutukset näkyvät työtaturmatilastoissa tulevina vuosina.

Työturvallisuuskorttikoulutus sai siihen osallistuneilta siivoustuotantoyksikön työntekijöiltä hyvää palautetta. Kysyttäessä koulutuksen mahdollisia vaikutuksia työtaturmien vähentämiseksi, oli epävarmojen ja epäilevästi suhtautuvien joukko kuitenkin melko suuri. Vain noin 60 % koulutukseen osallistuneista uskoi siitä saadun tiedon auttavan työtaturmien ja vaaratilanteiden vähentymiseen työpaikallaan. Mietityttämään jäi, voidaanko yhden päivän koulutuksella vaikuttaa asenteisiin ratkaisevasti?

Kohderyhmän koulutustarvekartoitus voisi sisältää esimerkiksi perehtymistä ryhmän työtaturmiin johtaneisiin syihin. Voisiko ryhmän tapaturmille olla jokin yhteinen nimittäjä? Liittyvätkö tapaturmat ja sairauspoissaolot ergonomiaan vai kenties kemikaalien varomattomaan käsittelyyn? Ryhmän keskuudessa olisi myös hyvä käydä keskustelua mahdollisista tapaturmiin johtaneista syistä. Ennen koulutusta tulisi joka tapauksessa olla selvillä tilastotaustoja ryhmän työturvallisuuteen liittyvistä tekijöistä, jolloin koulutuksen hyödyn arviointi ja itse koulutuksen kehittäminen olisi myöhemmin mahdollista. Yleinen laiminlyönti henkilöstökoulutusta järjestettäessä on se, että koulutusvaikutuksia ei arvioida ja seurata pidemmän ajanjakson aikana (Eteläpelto & Tynjälä 1999, 91).

3.3.2 Kohderyhmän erityispiirteet

Henkilöstökoulutus on perinteisesti teknis-rationaalista, muodollista koulutusta. Sen tunnuspiirteitä ovat ennalta laaditut opetussuunnitelmat ja – ohjelmat, erilliset luokkahuonetyyppiset koulutuspaikat, opettajan tai kouluttajan johdolla toimiminen, oma aikataulu ja irrallisuus työstä ajallisesti ja paikallisesti (Eteläpelto & Tynjälä 1999, 91). Työturvallisuuskorttikoulutus täyttää edellä mainitut tunnuspiirteet lähes täydellisesti. Edellytykset koulutuksen järjestämiselle olivat suotuisat. Toinen kysymys on se, kuinka paljon koulutuksessa esille tulleista asioista liitetään myöhemmin työn käytänteiksi ja tätä kautta reaalisesti koulutuksesta luettavaksi hyödyksi.

Työturvallisuuskorttikoulutus on valtakunnallista ja sen opetussisältö yhteneväinen. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettei kouluttaja voisi perehtyä kohderyhmän erityispiirteisiin ja etsiä teorialiedolleen esimerkkejä ryhmää lähellä olevista aiheista. Tampereen Tilakeskuksen siivoustuotantoyksikön ryhmälle ei kenties kannata painottaa esimerkein sitä, että säiliössä työskenneltäessä on aina oltava työpari, joka varmistaa turvallisuutta säiliön ulkopuolella.

Toiminnot ja tieto tulee suhteuttaa tilanteeseen, sillä ihmiset toimivat aina käytäntöjen puitteissa (Säljö 2000, 131). Tällä perusteella opetustilanteen luominen mahdollisimman käytännönläheiseksi edesauttaa oppimista ja opitun liittämistä yksilöllisiin käytäntöihin. Työturvallisuuskorttikoulutuksen luokkahuonemaisuudella on etunsa, mutta voisiko ajatella koulutuksen edes osittaista viemistä oikeisiin työtilanteisiin. Kohderyhmän tarpeet paremmin huomioivaa havaintomateriaalia voisi ajatella käytettäväksi lisäksi myös luokkahuoneympäristössä. Monipuolisella oppimateriaalin käytöllä voidaan motivoida ja aktivoida oppijaa sekä yksilöllistää opetusta (Uusikylä & Atjonen 1999, 140-141). Siivoojien työturvallisuuskorttikoulutuksessa havaintomateriaalina voidaan käyttää mm. heidän työssä käytettäviä työjalkineita, siivousainesten täyttöpulloja ja käyttöturvatiedotteita.

Koulustilanteen muodostaminen yksilölliseksi edellyttää työturvallisuuskorttikoulutuksen opetusaikataulun rikkomista nykyisestä. Voitaisiinko ajatella opetussisällön jakamista yhden päivän sijasta kahdelle päivälle? Näin saataisiin väljempi aikataulu ja samalla avautuisi tilaisuus työpaikkakäynneille. Periaatteessa tähän ei ole estettä.

Se kuitenkin vaatii kouluttajalta erilaista valmistautumista ja koulutustilanteen tarkempaa suunnittelua.

Kohderyhmän tarpeet huomioiva koulutus saattaa edellyttää myös nykyistä laajemman asiantuntijaverkoston hyödyntämistä. Yksi kysymykseen tuleva taho on työterveyshuolto. Nykyistä työturvallisuuskorttikoulutusta laajempi lähestymistapa mahdollistaisi tavoitteellisemman koulutussisällön rakentamisen. Tämän ei tarvitsisi olla ristiriidassa työturvallisuuskorttikoulutuksen valtakunnallisen opetussuunnitelman kanssa. Tavoitteena olisi edelleenkin koulutuksen suorittaminen hyväksytysti. Saatu lisäarvo näkyisi todennäköisesti koulutuksesta saatavan hyödyn paranemisena. Työterveyshuolto voisi seurata koulutuksen vaikutuksia terveydellisten olojen tarkastusten yhteydessä. Nämä tarkastuksethan tehdään yhteistyössä työsuojelupiirin, työterveyshuollon, työpaikan työsuojeluorganisaation ja tilojen henkilöstön kanssa.

3.3.3 Tasavertaisten oppimismahdollisuuksien luominen

Tampereen Tilakeskuksessa työskentelevien tausta on jo työntekijöiden synnyinmaan suhteen melko epäyhtenäinen. Eroja on selvitetty tässä kehittämishankkeessa aiemmin sivulla 12. Tavoitteena koulutuksen järjestämisessä on taata kaikille työntekijöille mahdollisimman hyvät lähtökohdat oppia ja suorittaa koulutus hyväksytysti. Koulutusten järjestäminen kohderyhmän mukaan myös muulla kuin suomenkielillä ja vieraskielisen materiaalin hankkiminen voisi olla perusteltua.

Oppiminen on yksilöllistä ja jokaisella on omat tapansa oppia, kuten Uusikylä & Atjonen (1999, 90 - 92) toteaa. Yksi oppii paremmin lukemalla ja toinen kuuntelemalla, tapoja on monia. Tässä mielessä olisi kenties hyvä jakaa työturvallisuuskorttikoulutukseen liittyvä kirjallinen materiaali koulutuksen osallistujille hyvissä ajoin ennen koulutusta. Koulutuspäivänä jaettava materiaali jää toki osallistujan myöhempiin käyttöön, mutta lukemalla parhaiten oppiva ei kuitenkaan voi hyödyntää materiaalia läpäistäkseen koulutuksen lopussa olevan kokeen. Mahdollisuutta tutustua materiaaliin etukäteen puoltaa myös kyselytutkimuksen tulos. Vähemmän kouluttautuneet pitivät materiaalin jakamista etukäteen tärkeänä.

Ongelmaton luku- ja kirjoitustaito ei ole tänä päivänä itsestäänselvyys. Kuinka tämä kohderyhmä voitaisiin huomioida paremmin? Voisiko ajatella kokeen suorittamista suullisesti? Sama pätee myös jotakin muuta kuin ruotsia tai suomea äidinkielenään puhuviin. Jokaisen aihealueen käsittelyn jälkeen tapahtuva kertaus ja pienen tauon pitäminen voisi tehostaa oppimista. Tauot voisivat olla vuorovaikutteisia hetkiä, jolloin avautuisi mahdollisuus liittää opittua oman työn käytäntöihin, mikä todennäköisesti parantaisi oppimistuloksia.

Työturvallisuuskorttikoulutuksen lopuksi järjestettävä koe perustuu väittämiin, jotka arvioidaan joko oikeiksi tai vääriksi. Kokeen läpäisemiseksi ei siis tarvitse osata soveltaa tietoa. Ehkä juuri tästä syystä itse koulutustakaan ei ole suunniteltu vuorovaikutteiseksi. Opittu tieto muodostuu näin ollen yleiseksi yksilöllisen sijaan.

Koulutukseen osallistuneista 39 % piti koetta helppona. Loput pitivät sitä vaikeana tai eivät osanneet sanoa, oliko koe vaikea vai helppo. Tämä kysymys ei erottele sitä, olivatko työturvallisuuskorttikoulutukseen liittyvät koekysymykset sisällöltään vaikeita vai liittyivätkö ongelmat kysymyslomakkeen vaikeaan luettavuuteen. Testitilaisuudessa tehtyjen havaintojen perusteella kannattaisi testattaville selventää kysymyslomakkeen oikea täyttötapa, sillä se näytti aiheuttavan suurimmalle osalle epä-tietoisuutta. Kysymyslomakkeen oikea täyttö voitaisiin havainnollistaa esimerkiksi piirtoheittimen avulla ennen koetta. Liitteeseen kuusi on laadittu kokeen kaltainen lomake kouluttajan apuvälineeksi havainnollistamiseen (LIITE 6).

3.3.4 Kyselytutkimuksen luotettavuus

Kyselytutkimukseen vastannut testiryhmä oli pieni. Ryhmä oli kuitenkin koottu erilaisista oppijoista. Vaikka otos oli pieni, kyselytutkimuksen tulokset mahdollistivat yksilöllisten erojen huomioimisen koulutusta kehitettäessä. Tutkimuksen tarkoitus oli varmistaa yksittäisenkin oppijan menestyminen. Tutkimuksen tarkoitukseen nähden tulokset olivat luotettavia.

Kehittämishankkeen tiedonkeruuseen laadittu kyselytutkimus antaa suuntaa työturvallisuuskorttikoulutuksen yksilölliselle kehittämiselle Tampereen Tilakeskuksen siivoustuotantoyksikön tarpeisiin. Kyselyn suorittajia arveluttaa vastaajien lähes yksimielinen tyytyväisyys koulutustapahtumaan. Tyytyväisyyteen saattaa vaikuttaa koulutettavien arvostus koulutustarjontaan ja henkilöstöpolitiikkaan. Mitään suurta epäkohtaa nykyisestä Työturvallisuuskorttikoulutuksesta ei noussut esiin. Epäkohtien etsiminen ei ollut tutkimuksen lähtökohta vaan tavoitteena oli löytää keinoja koulutuksen kehittämiseksi niin, että siitä saatava hyöty olisi mahdollisimman korkea.

Kehittämishankkeeseen liittyvä kyselylomake oli pyritty laatimaan selkeäksi ja yksinkertaiseksi. Suurinta hämmennystä vastauksissa herätti kysymys 4.7. Siinä kysyttiin koulutuksen aikataulun paikkansapitävyyttä. Vastaajista 95 prosenttia oli sitä mieltä, että aikataulu piti, vaikka koulutustapahtuma loppui ennen sovittua aikaa. Tästä voidaan päätellä, että aikataulun koetaan pitäneen hyvin, mikäli se ei veny yli ilmoitetun ajan. Tässä tapauksessa aikaa jäi vielä mahdollisille lisäkeskusteluille ja kysymyksille. Aikaa ei kuitenkaan hyödynnetty, ainakaan täysimääräisesti. Mielenkiintoista vastauksessa olisi se, että lomakkeeseen vastaajalla oli myös mahdollisuus valita vaihtoehto, jossa todetaan koulutustilaisuuden päättyneen ennen aikataulussa ilmoitettua ajankohtaa. Rastittivatko kyselylomakkeen täyttäjät myös muissa kohdissa suuremmalla todennäköisyydellä vasemmanpuoleisen vaihtoehdon? Tämä jää epäselväksi.

4 LOPUKSI

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena oli perehtyä Tampereen Tilakeskuksen siivoustyöntekijöilleen antamaan työturvallisuuskorttikoulutukseen. Tavoitteena oli löytää keinoja koulutuksen tehostamiseksi. Tätä aineistoa voidaan myöhemmin hyödyntää järjestettäessä työturvallisuuskorttikoulutusta myös muille Tilakeskuksen ammattiryhmille. Koulutukseen osallistuneiden tuntemuksia tiedusteltiin tarkoitusta varten laaditulla kysymyssarjalla, jonka vastaukset ovat tämän kehittämishankkeen keskeistä materiaalia.

Kysymystutkimuksessa saadut lähtötiedot tämänhetkisestä koulutuksesta eivät tuoneet esille suuria epäkohtia. Vastajat, taustatiedoista riippumatta, olivat valtaosin tyytyväisiä koulutukseen. Keskeisimmäksi kysymykseksi koulutuksen hyötyä pohdittaessa nousee se, kokeeko koulutuksen läpikäynyt saamansa tiedon merkitykselliseksi. Noin 60 % kysymyslomakkeeseen vastanneista ei uskonut koulutuksen johtavan työturvallisuuden paranemiseen omalla työpaikallaan. Tästä voidaan päätellä, että työturvallisuuskorttikoulutus on vain yksi osa-alue pyrittäessä parantamaan työturvallisuutta. Muita vaikuttavia tekijöitä voisivat olla esimerkiksi kiire, työpaikan ilmapiiri ja henkilökohtainen motivaatio työtä kohtaan.

Työturvallisuuskorttikoulutuksen kehittämiseksi on tärkeää tuoda koulutus lähelle kuulijan kokemusmaailmaa. Esimerkit toimivat tehokkaasti silloin kun ne selventävät teoriaa tutuilla asioilla. Työturvallisuuskorttikoulutus antaa tietoa, mutta voisiko se myös tuottaa sitä? Olisiko mahdollista ajatella koulutuksen rakentuvan nykyistä enemmän keskusteluille luentojen sijaan? Onnistuisiko kurssin pitäminen ainakin osittain muualla kuin luokkahuoneessa? Opetuksessa voisi silloin paremmin hyödyntää niitä apuvälineitä, joita kohderyhmä käyttää oikeasti työpaikallaan. Voisiko työturvallisuuskorttikoulutusta siis kehittää suuntaan, joka huomioi nykyistä paremmin kohderyhmän tarpeet? Näin voitaisiin luoda tiedolle merkitystä, josta olisi hyötyä käytännön työtilanteissa.

Nykyisen työturvallisuuskorttikoulutuksen opetussisältö kysymyslomakkeineen on valtakunnallinen, mutta paikallisiin sovelluksiin on silti joitakin mahdollisuuksia. Kouluttaja voi määrittellä tauot ja luoda painotukset opintomateriaaliin. Opintomateriaalin jakaminen jo etukäteen ennen varsinaista koulutusta on myös mahdollista. Tarvittaessa kouluttaja voi myös selvittää koulutettavien taustoja. Lähtötilanteen selvittäminen auttaisi kouluttajaa koulutustilanteen suunnittelussa. Onko ryhmässä esimerkiksi henkilöitä, joilla on kieli- tai oppimisvaikeuksia. Edellä mainitut mahdollisuudet on Tampereen Tilakeskuksessa otettu osittain jo nyt käyttöön. Pontimena ovat olleet tässä kehittämishankkeessa esiin nousseet ehdotukset.

Tampereen Tilakeskus tarjoaa koulutuksen työntekijöilleen oman väen voimin – kouluttaja kuuluu henkilökuntaan. Siten mahdollisuudet palautteen saamiseksi koulutuksesta voidaan arvioida keskimääräistä paremmiksi. Avaimet koulutuksen kehittämiseksi ovat siis olemassa. Työturvallisuuskorttikoulutus on jatkuva prosessi, sillä kortti uusitaan viiden vuoden välein. Toimivan palautejärjestelmän tulee kuulua osana tehokkaaseen koulutusprosessiin. Saatua tietoa voitaisiin hyödyntää laajemminkin Tampereen Tilakeskuksen henkilöstön työturvallisuutta kehitettäessä.

Palautejärjestelmää voisi ajatella kehitettäväksi myös valtakunnallisella tasolla. Nykyisin kouluttajat ovat palautekanava koulutusjärjestelmän ylläpitäjän suuntaan. He voivat kuitenkin toimia saamansa palautteen pohjalta vain rajoitetusti. Palautetta tulisi voida antaa myös suoraan taholle, jolla on valtuudet muuttaa koulutuksen kokonaissisältöä. Palautekysely olipa se sitten lomake tai jokin muu menetelmä, tulisi kaikissa tapauksissa myös vakioida seurattavuuden helpottamiseksi.

Kehittämishanke on antanut tekijöilleen mahdollisuuden perehtyä työturvallisuuskorttikoulutuksen sisältöön ja toteutukseen. Työturvallisuuskorttikoulutusta järjestetään jatkossa yhä useammilla työpaikoilla. Kehittämishankkeen aikana on tullut selväksi, että tämäkin koulutus vaatii kehittämistä. Täsmälleen samanlaisen koulutuksen järjestäminen erilaisille ammattiryhmille ei voi olla järkevää, mikäli sillä halutaan luoda kullekin ammattiryhmälle käytännön tietoa. Kehittämishankkeen toteuttajat uskovat, että työturvallisuusasioissa käytännön tieto on tärkeää.

Kehittämishanke on tekijöilleen tarjonnut mahdollisuuden toimia ryhmässä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Ryhmätyö on ollut osin antoisaa, mutta siihen on sisältynyt tuskaisiakin hetkiä. Vaikeudet ovat liittyneet kenties tekijöiden erilaisiin motivaatioihin kehittämishankkeen ja koko opiskelun suhteen. Lopputulos on kuitenkin ryhmän tuotos ja kaikkien voidaan varmasti sanoa oppineen tästä kokemuksesta. Tekijät toivovat lopputuloksen hyödyttävän Tampereen Tilakeskusta ja tulevia työturvallisuuskorttikoulutuksia.

LÄHTEET

Antikainen, A., Rinne, R. & Koski, L. 2000. Kasvatussosiologia. Porvoo: WSOY.

Eteläpelto, A. & Tynjälä, P. (toim) 1999. Oppiminen ja asiantuntijuus. Helsinki: WSOY.

Horelli, L. 2003. Työturvallisuuskorttikoulutus vähentää tapaturmariskejä. Viitattu 16.2.2007
<http://www.fennia.fi/Ajankohtaista/Asiakaslehti/Yritysturvallisuus/130403.htm>

Härö, P. 2006. Työturvallisuuskorttiin koulutusta jo ympäri Suomea. Yhteistyö lisää turvallisuutta. SOL Palvelut Oy, Asiakassolisti 2006, 1.

Otala, L. 1996. Oppimisen etu – kilpailukykyä muutoksessa. Porvoo: WSOY.

Paakkunainen, T. 2004. Vuonna 2005 tilaajayritys voi vaatia työturvallisuuskortin. Puhtaus & Palvelusektori 6, 56-57.

Rakennusliitto RT ry. Työturvallisuus. Rakennusliitto RT ry:n jäsenkirje 22/2005. 21.12.2005. Viitattu 16.2.2007
<http://www.rakennusteollisuus.fi/ajankohtaista/uutiskirje/uutiskirjeet2005/uutiskirje22.pdf>

Säljö, R. 2000. Oppimiskäytännöt. Sosiokulttuurinen näkökulma. Helsinki: WSOY.

Tampereen kaupunki. 2007. Tilakeskus. Päivitetty 13.2.2007. Viitattu 16.2.2007
<http://www.tampere.fi/tilakeskus/index.html>.

Työturvallisuuskeskus. 2003. Työturvallisuus yhteisillä työpaikoilla. Sähköisessä muodossa oleva PowerPoint kouluttaja-aineisto.

Työturvallisuuskeskus. 2005. Työturvallisuuskortti käyttöön. Esite. Viitattu 16.2.2007 http://www.tyoturvallisuuskortti.fi/files/12/ttkortti_esite2005.pdf

Työturvallisuuskeskus. 2006. Työturvallisuus yhteisillä työpaikoilla. 12. painos. Helsinki: Nykypaino Oy.

Työturvallisuuskeskus. 2007. Työturvallisuuskortti. Viitattu 11.2.2007
<http://www.tyoturvallisuuskortti.fi>.

Uusikylä, K. & Atjonen, P. 1999. Didaktiikan perusteet. Helsinki: WSOY.

LIITE 1: Työturvallisuuskorttikouluttajakoulutuksen järjestäjät v. 2007

DNV Certification Oy Ab

Keilasatama 5, 01250 Espoo
puh. (09) 681 691

If Vahinkovakuutusyhtiö Oy

Vattuniemenkuja 8 A, Helsinki, 00025 If
Sari Pelkonen puh. 010 514 5387 tai vaihde 010 51 510

JTO

Aavaranta, 02510 OITMÄKI
puh. (09) 8562 8200

Kurscenter Optima

Trädgårdsgatan 30, 68600 JAKOBSTAD
tfn. (06) 7855 265

Metallityöväen Murikka-opisto

Kuterintie 226, 34260 TERÄLAHTI
puh. (03) 283 9111

POHTO Oy

koulutusala: suojele- ja turvatekniikka
Vellamontie 12, 90500 OULU
puh. (08) 5509 700

Siikaranta-opisto

Naruportintie 68, 02860 ESPOO
puh. (09) 867 971

Tampereen teknillinen yliopisto

Turvallisuustekniikan laitos

PL 541, 33101 Tampere
p. 03-31152507

Työterveyslaitos Tampere

PL 486, 33101 TAMPERE
puh. Pentti Rantanen 030 474 8627, Mika Liuhamo 030 474 8620

Työterveyslaitos, Työturvallisuusosasto

Topeliuksenkatu 41 a A, 00250 HELSINKI
puh. 030 4741

Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola

Lapinmäentie 1, 00013 POHJOLA
puh. (09) 010 559 2994

LIITE 2: Kutsu työturvallisuuskorttikoulutukseen

TYÖTURVALLISUUSKORTTIKOULUTUS

**KOULUTUS TULEE OLEMAAN
PAKOLLINEN KAIKILLE
TILAKESKUSLAISILLE.**

Koulutus tapahtuu työaikana ja on kestoaltaan 1 pv.

Situlaisten ensimmäinen koulutuspäivä ns. testiryhmälle on **to 12.10.2006 klo 8-16, paikkana Akk:n koulutustilat Nekalassa**. Testiryhmältä kartoitetaan toiveita, kehittämissuhteita, kokemuksia... seuraavien ryhmien koulutuksiin. Tavoitteena on, että koko situn henkilökunta onnistuu työturvallisuuskortin suorittamisessa.

Koulutusohjelma

- 08.00   Avaus ja kyselytutkimuksesta kertominen
- 08.15   Työturvallisuus yhteisellä työpaikalla
- 09.15   Periaatteena nolla tapaturmaa
- 10.15   Yleisohjeet
- 11.00   *Lounastauko*
- 12.00   Keskeiset vaaratekijät ja niiden torjunta
- 15.00   Varautuminen onnettomuustilanteisiin
- 15.30   Tentti**
- 16.00   Kyselyjen jako

Kouluttajina toimivat työsuojeluvaltuutettu Matti Ranta ja talotekniikkapäällikkö Olli Uotinen

LIITE 3: Kyselylomakkeen saatekirje

TAMPEREEN AMMATILLINEN
OPETTAJAKORKEAKOULU
P. Jurvanen, M. Koskinen, P. Tohmola

SAATE KYSELYLOMAKKEESEEN

12.10.2006

Hei työturvallisuuskorttikoulutukseen 12.10.2006 osallistuvat henkilöt!

Opiskelemme Tampereen ammatillisessa opettajakorkeakoulussa. Koulutukseemme sisältyy ryhmätyönä tehtävä kehittämishanke. Kehittämishankkeen tavoitteena on kehittää opetuksen ja opettajien välistä yhteistyötä. Kehittämishankkeeseen liittyy opetusmateriaalin ja opetuksen kehittämistä, suunnittelua sekä testaamista.

Työturvallisuuden kehittämiseksi ja tapaturmien vähentämiseksi on yhteisillä työpaikoilla otettu käyttöön valtakunnallinen työturvallisuuskorttikoulutus, jonka uskotaan vähentävän työtapaturmia reippaasti. Työturvallisuuskorttikoulutuksen uskotaan leviävän yhä useammille aloille kuten siivoukseen. Tampereen Tilakeskuksessa tehtiin periaatepäätös, että koko henkilökunnan tulee osallistua työturvallisuuskorttikoulutukseen. Tästä saimmekin aatteen, että valitsemme meidän kehittämishankkeeksi työturvallisuuskorttikoulutuksen soveltuvuuden ja tarpeellisuuden tutkiminen sekä kehittäminen tilakeskuksen siivoustuotannossa. Kehittämishankkeemme tavoitteena on koulutuksen kehittäminen ottamaan huomioon erilaiset ammattiryhmät, kuulijat ja oppijat. Tästä syystä olemmekin laatineet teille kyselyn, johon toivomme kaikkien vastaavan.

Vastaamisesi kyselyyn on tärkeää, koska saatujen vastausten perusteella laadimme kehittämisehdotuksia toteutettavaksi seuraavissa tilakeskuksen siivoustuotantoyksikön työturvallisuuskorttikoulutuksissa. Tavoitteena on, että kaikki onnistuvat suorittamaan työturvallisuuskorttikoulutuksen hyväksytysti ja että työpaikkojen työturvallisuus lisääntyy. Yhteisten työpaikkojen turvallisuuden lisääminen on kaikkien oikeus ja velvollisuus. Vastaamalla kyselyyn autatte myös meitä selviytymään opinnoissamme askeleen eteenpäin.

Vastatkaa kyselyyn ja lähettäkää se **sisäisessä postissa 20.10.2006 mennessä** Maritalle siivoustuotantoyksikköön osoitteella **Marita Koskinen, tike/situ Nekala**.

Kiitos vaivannäöstäsi!

Terveisin Marita Koskinen, Petri Jurvanen ja Pertti Tohmola

LIITE 4: Kyselylomake

KYSELY

TAMPEREEN AMMATILLINEN
OPETTAJAKORKEAKOULU

P. Jurvanen, M. Koskinen, P. Tohmola

12.10.2006

1(3)

TYÖTURVALLISUUSKORTTIKOULUTUS 12.10.2006

1. KYSELYYN VASTAAJAN PERUSTIEDOT

1.1. Vastaajan ikä _____ vuotta

1.2. Vastaajan sukupuoli mies nainen en halua kertoa

1.3. Vastaajan puhtauspalvelualan koulutus

- ammattikorkeakoulututkinto
- opistotutkinto (teknikko)
- siivoustyönohjaajan erikoisammattitutkinto
- perus- tai ammattitutkinto
- puhdistuspalvelualan kursseja
- ei alan koulutusta

1.4. Vastaajan työkokemus puhtauspalvelualalla

- alle 1 vuosi
- 1 – 5 vuotta
- 6 – 10 vuotta
- 11 – 15 vuotta
- yli 15 vuotta

1.5. Vastaajan pääasialliset työtehtävät tällä hetkellä

- esimies
- siivooja, uimahalli
- siivooja, terveydenhuollon tilat
- siivooja, koulu
- siivooja, toimisto

1.6. Onko sinulle sellaisia oppimiseen vaikuttavia tekijöitä, jotka pitäisi huomioida koulutuksessa?

- ei
- kyllä, lukihäiriö
- kyllä, huono kuulo tai näkö
- kyllä, huono suomen kieli
- kyllä, jokin muu, mikä? _____

KYSELY

TAMPEREEN AMMATILLINEN
OPETTAJAKORKEAKOULU

P. Jurvanen, M. Koskinen, P. Tohmola

12.10.2006

2 (3)

2. TAUSTAA OMISTA VAARATILANTEISTA JA TYÖTAPATURMISTA

2.1. Onko sinulle sattunut vaaratilannetta (ns. ”läheltä piti tilannetta”) nykyisessä työssäsi?

ei kyllä, montako? _____

2.2. Onko sinulle sattunut työtapaturmaa nykyisessä työssäsi?

ei kyllä, montako? _____

2.3. Mikäli vastasit kyllä edellisiin kysymyksiin, niin johtuiko vaaratilanne tai tapaturma

työntäjän laiminlyönnistä omasta huolimattomuudesta
 vahinko ei ollut vältettävissä en osaa sanoa

2.4. Vastuu turvallisesta työskentelystä on

minulla itselläni esimiehelläni
 työsuojeluvaltuutetulla työsuojelupäälliköllä

2.5. Kuinka usein huolehdit omasta turvallisesta työskentelystäsi (esim. ergonomia, suojainten käyttö)?

aina yleensä joskus en koskaan

3. TYÖTURVALLISUUSKORTTIKOULUTUKSEN SISÄLTÖ

3.1. Oliko koulutus mielestäsi tarpeellinen?

kyllä ei en osaa sanoa

3.2. Vastasiko koulutus oman alasi työturvallisuuskysymyksiin?

kyllä ei en osaa sanoa

3.3. Jäikö aikaa kysymyksiin ja keskusteluun?

kyllä ei en osaa sanoa

3.4. Millainen oli koulutuksen lopussa tehty koe?

helppo vaikea en osaa sanoa

3.5. Testattiinko kokeessa oman työsi kannalta oleellisia asioita?

kyllä ei en osaa sanoa

3.6. Auttaako tämä koulutus ehkäisemään työpaikan vaaratilanteita ja työtapaturmia?

kyllä ei en osaa sanoa

KYSELY

TAMPEREEN AMMATILLINEN
OPETTAJAKORKEAKOULU

P. Jurvanen, M. Koskinen, P. Tohmola

12.10.2006

3 (3)

4. OPPIMISYMPÄRISTÖ

4.1. Kouluttajan asiantuntemus

4 kiitettävä 3 hyvä 2 tyydyttävä 1 välttävä

4.2. Kouluttajan innostus asiaan

4 kiitettävä 3 hyvä 2 tyydyttävä 1 välttävä

4.3. Koulutustila

4 kiitettävä 3 hyvä 2 tyydyttävä 1 välttävä

4.4. Opetusmateriaali

4 kiitettävä 3 hyvä 2 tyydyttävä 1 välttävä

4.5. Olisitko halunnut tutustua materiaaliin etukäteen?

kyllä en en tiedä

4.6. Koulutuksessa taukoja oli

sopivasti liian vähän liian paljon

4.7. Pitikö koulutuksen aikataulu?

kyllä ei, loppui sovittua aikaisemmin ei, loppui sovittua myöhemmin

5. PALAUTE / VAPAAT KOMMENTIT TYÖTURVALLISUUSKORTTIKOU- LUTUKSESTA (voit jatkaa paperin kääntöpuolelle)

Kiitos palautteestasi ja vaivannäöstäsi!

LIITE 5: Havaintomatriisi

Työturvallisuuskorttikoulutuskysely 12.10.2006													
0													
IKÄ	SUKU- PUOLI	KOULU- TUS	TYÖ- KOKE- MUS	TEHTÄVÄT	OPPIMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	VAARA- TILANTEET	MÄÄRÄ	TYÖ- TAPA- TURMAT	MÄÄRÄ	VAARATILANTEIDEN JA TYÖTAPATURMIEN SYYT	VASTUU- TURVALLI- SISTA TYÖSKEN- TELYSTÄ	TURVALLI- SEN TYÖSKEN- TELYN YLEISYYS	
25	2	4	3	2	1	2		1			1	1	
37	2	2	4	4	1	2	en muista	1		2	1	2	
32	2	4	3	2+3+4+5	1	1		1		0	1+2	1	
37	2	4	3	5	1	0		2	2	3	3	1	
53	2	4	5	4	1	2	1	1		4	1	2	
60	2	6	5	3	1	1		1		0	1	1	
60	1	4+5	5	4	1	2	1	2	1	3	1+2+3+4	2	
55	2	5	5	5	5	2	2	1		4	1	2	
35	2	2	2	1	1	2	3	1		2+4	1+2+3+4	2	
56	2	5	5	4	2	1		2	1	3	1	2	
55	2	4+5	4	5	1	1		1		4	1	1	
40	2	5	2	5	4	1		1		0	1+2+3+4	1	
47	2	6	5	5	1	2	2	2	1	3	1	1	
0	2	6	5	5	1	1		1		0	1	2	
52	2	6	3	2	5	2		1		4	1+2+3+4	2	
45	2	2+4	5	1	1	1		1		0	1	1	
39	2	6	1	4	1	1		1		4	1	1	
56	2	5	5	3+4	1	1		1		0	1+2+3+4	2	
53	2	4+5	5	5	5	1		1		0	1+2+3+4	1	
49	2	5	2	3	1	1		1		4	1	1	
51	2	4	3	2	4	1		1		0	1+2	2	
25	1	4	2	4	1	1		1		0	1	3	
53	2	5	5	5	1	2	1	2	1	3	1	2	
20	mies	ammattikorkeakoulu	alle 1 vuosi	esimies	ei oppimiseen vaikuttanut	ei		ei		työnantajan kiminlyönti	minulla it selläni	aina	
30	nainen	opistotutkinto	1-5 vuotta	siivoja, uimahallin siivoaja, terveyskeskuksen siivoaja	kyllä, lukihäiriö	kyllä		kyllä		o ma huolimattomuus	esimiehelleni	yleensä	
40		siivoustyönohjaajan	6-10 vuotta	siivoja, koulu	kyllä, huono kuulo tai näkö					vahinko ei ollut väkittävässä	työsuojeluvälity	joskus	
50		perus- tai ammattitutkinto	11-15 vuotta	siivoja, koulu	kyllä, huono suomen kieli					en osaa sanoa	työsuojeluvälity	en koskaan	
60		puhtauspalvelualan koulutus	yli 15 vuotta	siivoja, toimisto	kyllä, jokin muu								
		ei alan koulutusta											
					<i>Muut mainitut syyt:</i>								
					<i>uudet asiat ei jää mieleen</i>								
					<i>ikä</i>								
					<i>taukoja jaloiteltuun ja venyttelyyn</i>								

KOULUTUKSEN TARPEELLISUUS	OMANALAN HUOMIOMIEN KOULUTUK- SESSA	KYSYMYKSET JA KESKUSTELU	TESTIN VAIKELUUS	TESTIN SISÄLTÖ	KOULUTUKSEN EHKÄISEVÄ VAIKUTUS	KOULUTAJAN ASIANTUNTE- MUS	KOULUTAJAN INNOSTUS	KOULUTUS- TILA	OPEUS- MATERIAALI	MATERIAALIN TUTUSTUMINEN EIKÄÄN	KOULUTUKSEN TAUOT	KOULUTUKSEN AIKATAULU
1	2	1	2	2	1	3	4	2	3	2	1	1
1	1	1	3	3	1	4	4	2	3	2	1	1
1	1	1	1	1	1	3	3	3	3	2	1	1
1	1	1	3	1	1	3	3	4	4	1	1	1
1	1	1	1	1	1	3	3	3	3	1	1	1
1	1	1	1	3	3	3	3	2	3	1	1	1
3	3	1	1	1	2	3	3	2	2	2	1	1
1	3	1	3	3	3	4	4	3	3	3	1	1
1	1	1	3	1	1	3	4	2	3	2	1	1
1	1	1	1	1	1	3	3	3	3	1	1	1
1	1	3	3	3	1	4	4	4	3	1	1	1
1	1	1	1	1	1	4	4	4	4	3	1	1
3	2	1	3	1	3	3	3	4	2	3	1	1
3	1	1	3	0	1	3	3	3	2	3	1	1
1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
1	1	1	1	1	1	4	4	2	3	2	1	1
1	1	1	2	1	3	3	3	3	3	1	1	1
1	1	1	1	1	1	4	4	4	4	1	1	1
1	1	1	3	1	3	3	3	4	1	1	1	1
1	1	2	1	1	3	3	3	3	3	1	1	1
1	1	1	2	3	1	2	3	3	2	1	1	1
1	1	1	2	2	1	3	3	3	4	1	2	2
1	1	0	2	0	1	4+2	4+2	3	3	1	0	1
kyllä	kyllä	kyllä	helppo	kyllä	kyllä	välttävä	välttävä	välttävä	välttävä	kyllä	sopivasti	kyllä
ei	ei	ei	vaikea	ei	ei	tydyttävä	tydyttävä	tydyttävä	tydyttävä	en	liian vähän	ei loppu soitun alkaisemmin
en osaa sanoa	en osaa sanoa	en osaa sanoa	en osaa sanoa	en osaa sanoa	en osaa sanoa	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	en tiedä	liian paljon	ei loppu soitun myöhemmin
						käytettävä	käytettävä	käytettävä	käytettävä			

LIITE 6: Malli koelomakkeen täyttämisestä

TYÖTURVALLISUUSKESKUS
ARBETSKYDDSCENTRALEN

Malli! 1 (2)

Työturvallisuuskorttikoulutus – tentti

01/06

Etunimi: MATTI Sukunimi: MEIKÄLÄINEN

Syntymäaika: 24 (päivä) 12 (kuukausi) 1955 (vuosi)

Työnantaja: TAMPEREEN KAUPUNKI, TILAKESKUS

Vastaa tenttiin rastimalla **oikeat (O)** ja **väärät (V)** väittämät kysymysten mukaisesti. Oikeita vastauksia voi olla enemmän kuin yksi ja toisaalta kaikki vaihtoehdot voivat olla väärä. Arvostelussa kaikki väittämät ovat merkitseviä (vastaamatta jättäminen lasketaan virheeksi).

o v 1. Yhteisellä työpaikalla

	x
	x
x	

Kukin huolehtii vain omasta turvallisuudestaan

Ajoluopien tarkastamisesta vastaa toimittaja

Jokainen toimittaja vastaa omien työntekijöidensä perehdyttämisestä

o v 2. Yhteisen työpaikan työsuojeluyhteistyö

Yhteistyötä tarvitaan vain, jos vaaroja havaitaan

Työsuojeluvaltuutettu on valittava, jos työntekijöitä on yli 40

Ns. läheltä piti –tapaukset käsitellään työsuojelupalaverissa

o v 3. Tapaturmien torjunta

Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi on perustana turvallisuustoiminnassa

Pienistä vahingoista ei tarvitse ilmoittaa, jos työn jatkaminen ei esty

Myös ns. läheltä piti –tapauksista on ilmoitettava

o v 4. Tehdas- tai rakennustyömaa-alueella

Auto on jätettävä paikkaan, josta pääsee nopeasti poistumaan esim. tulipalotilanteessa

Täytyy noudattaa alueen omia nopeusrajoituksia

Toimittajan on jätettävä materiaalinsa paikkaan, jossa ne eivät ole kenenkään tiellä

o v 5. Henkilönsuojaimien käyttö

Tilaaajan on järjestettävä kaikille alueella työskenteleville henkilökohtaiset suojaimet

Suojaimen suojaustaso voi olla liian korkea, jolloin se voi alentaa työturvallisuutta

Suojaimen käyttöikä voi loppua, vaikka se olisi ehjäkin

o v 6. Koneiden ja laitteiden käyttö

Uudelle koneelle on suoritettava käyttöönottotarkastus

Jos suojalaite haittaa työskentelyä, niin sen saa poistaa

CE-merkintä koneissa on poistunut käytöstä vuonna 1994

Työturvallisuuskorttikoulutus – tentti

01/06

o v 7. Nostoissa

- On varmistettava, että nostettava henkilö on vähintään 18 vuotta vanha
Henkilönostimessa voi kuljettaa mukana vain pientarvikkeet
Nostoliinon kuormituskapasiteetti on tunnettava

o v 8. Työskenneltäessä korkealla

- Nojatikkaiden max.käyttöpituus on 9m
Telineiden käyttö on kielletty, jos niiden purkaminen on toisaalla aloitettu
Nojatikkaiden ylimmät puolat eivät ole astumista varten

o v 9. Työskenneltäessä ahtaassa ja/tai suljetussa tilassa

- Ilmaa raskaampi kaasu voi kerääntyä painanteisiin
Jos säiliön tuuletus on suoritettu huolellisesti, niin varmistushenkilöä ei tarvita
Säiliötyölupa korvaa varmistushenkilön

o v 10. Työssä käytettävät kemikaalit

- Jos kemikaalia joutuu maahan, on se peitettävä maa-aineksella haihtumisen estämiseksi
Käyttöturvallisuustiedote takaa tuotteen turvallisuuden
Kemikaalivuodosta on aina ilmoitettava esimiehelle

o v 11. Sähköturvallisuus

- Jos sähkötyökalussa on kosketushäiriö, niin sitä saa käyttää vain työvuoron loppuun
Sähköpalo on sammutettava välittömästi runsaalla vedellä
Jauhesammutin ja vaahtosammutin soveltuvat hyvin sähköpaloihin

o v 12. Onnettomuustilanteessa toimiminen

- Palavasta talosta on poistuttava nopeasti hissillä
Puhelimen käyttöä on vältettävä yleisen kaasuvaarahälytyksen jälkeen
Paleltumille altistunut henkilö on saatettava kiireesti saunaan

_____ /36 (min 27)